

**Тема 1. 3. (Практичне заняття) Організація внутрішньої служби.
Розподіл часу і повсякденний порядок.**

Час - 2 год

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНА МЕТА:

1. Вивчити елементи розпорядку дня військової частини.
2. Ознайомитися з розподілом часу та розміщенням військовослужбовців і утримання приміщень .
3. Ознайомитися з життєдіяльністю військової частини, її повсякденним порядком.
4. Виховувати відповідальність за дотримання елементів розпорядку дня.

Навчальні питання:

1. Внутрішній порядок.
2. Розміщення військовослужбовців, утримання приміщень.

Місце: клас

Матеріальне забезпечення: плакати зі статутів ЗСУ.

Керівництва: Загальновійськові статuti ЗСУ, статут внутрішньої служби.

Хід заняття:

I. Вступна частина.

- а) Шикуння особового складу (двошеренговий стрій).*
- б) Привітання та доповідь викладачу*
- в) Перевірка готовності до заняття.*
- г) Тренування особового складу*

II. Основна частина.

Організація заняття

- а) Опитування особового складу. (узагальнення знань отриманих на минулому занятті)*
- б) Оголошення теми та навчально-виховної мети заняття.*

Внутрішній порядок — це суворе додержання визначених військовими статутами правил розміщення, повсякденної діяльності, побуту військовослужбовців у військовій частині (підрозділі) й несення служби добовим нарядом.

Внутрішній порядок досягається:

- глибоким розумінням, свідомим і неухильним виконанням військовослужбовцями обов'язків, визначених законами України та військовими статутами Збройних Сил України;
- чіткою організацією бойової підготовки;
- зразковим бойовим чергуванням та несенням служби добовим нарядом;
- неухильним виконанням розпорядку дня;

- додержанням правил експлуатації озброєння, бойової та іншої техніки, матеріальних засобів, - створенням у місцях розташування військовослужбовців умов для їх повсякденної діяльності, життя й побуту, що відповідають вимогам військових статутів Збройних Сил України;
- цілеспрямованою виховною роботою, поєднанням високої вимогливості командирів (начальників) з постійною турботою про підлеглих щодо додержання їх прав, задоволення потреб і зміцнення здоров'я;
- додержанням вимог пожежної безпеки, а також проведенням заходів щодо охорони довкілля в районі діяльності військової частини.

Розміщення військовослужбовців, утримання приміщень.

Під час ознайомлення з навчальним питанням оголосити в яких статтях це обговорюється оголосити, що конспектувати вони будуть під час самостійної підготовки.

Військовослужбовці, які проходять строкову службу, курсанти військових навчальних закладів, крім матросів і старшин, які перебувають на кораблях, розміщуються в казармах, а ті, що проходять службу за контрактом, — у гуртожитках у розташуванні військової частини (сімейні — у сімейних гуртожитках або з дозволу командира (начальника) на квартирах поза розташуванням військової частини).

Для військовослужбовців-жінок обладнуються окремі гуртожитки (спальні приміщення).

Прапорщики і мічмани, які обіймають посаду старшини роти, розміщуються поблизу розташування військової частини.

Сержанти строкової служби, які обіймають посаду старшини роти чи іншу посаду, яку комплектують з офіцерів і прапорщиків, можуть розташовуватися в окремому приміщенні (кімнаті) казарми.

Усі жилі та нежилі приміщення і територія військової частини розподіляються між підрозділами командиром військової частини.

Якщо у військовому містечку розташовано кілька військових частин, приміщення і територія між ними розподіляються начальником гарнізону (старшим військового містечка).

Для розміщення кожної роти необхідно передбачати такі приміщення:

- спальне приміщення для особового складу;
- народознавчу світлицю;
- кімнату для командира роти;
- кімнату для підготовки офіцерів до занять;
- кімнату для підготовки сержантів до занять;
- кімнату для зберігання зброї;
- кімнату (місце) для чищення зброї;
- кімнату побутового обслуговування;
- кімнату для зберігання майна роти та особистих речей військовослужбовців; ' кімнату (місце) для занять фізичними вправами та спортом»;
- кімнату для вмивання;

- сушарню для просушування обмундирування і взуття;
- кімнату (місце) для чищення взуття та куріння;
- місце для зберігання господарського інвентарю;
- душову;
- туалет.

У кожному батальйоні відводяться кімнати для командира, його заступників, штабу батальйону, для підготовки до занять і проведення нарад.

Для проведення занять у військовій частині обладнують відповідні класи.

Для розміщення особового складу в спальних приміщеннях відводиться площа з розрахунку 2,5 - 4 кв. м на кожного військовослужбовця. При цьому об'єм повітря має бути 9-12 куб. м на одну особу.

Умивальники обладнуються з розрахунку один кран на 5 - 7 осіб, не менше двох ножних ванн з проточною водою на роту; духова обладнується з розрахунку один кран (духова сітка) на 15—20 осіб. При майстернях, парках, хлібопекарнях, хлібо заводах та їдальнях, крім того, має бути обладнана духова з теплою водою, а „біля умивальників повинні бути мило і рушники.

За відсутності водопроводу в опалюваних приміщеннях установлюються наливні умивальники, вода в них має бути цілодобово.

Для чищення обмундирування і взуття виділяються окремі спеціально обладнані приміщення або місця. Курити дозволяється в спеціально відведених та обладнаних кімнатах чи місцях.

Кімната побутового обслуговування обладнується місцем для ремонту обмундирування, місцем для прасування речового майна, місцем для гоління, місцем для шевця, місцем для перукаря. Зазначені місця комплектуються необхідними меблями, інструментом, інвентарем, приладдям та ремонтними матеріалами. Крім того, на стінах у рамках під склом вивішуються плакати зі зразками форми одягу, ремонту обмундирування та взуття, правилами його зберігання, і експлуатації, зазначенням норм забезпечення особового складу речовим майном, зі зразками зачісок.

Утримання приміщень.

Під час ознайомлення з навчальним питанням, оголосити в яких статтях статуту ВС це обговорюється, оголосити що конспектувати студенти будуть під час самостійної роботи.

Провести обговорення визначених статей.

Усі будівлі й приміщення, а також територія військової частини повинні завжди утримуватися в чистоті та порядку. Кожен начальник відповідає за правильне використання будівель і приміщень, збереження обладнання, інвентарю, меблів і засобів пожежегасіння, а також за переведення будівель і споруд на режим весняно-літньої та осінньо-зимової експлуатації.

Усі приміщення та фасади будівель мають бути пофарбовані у визначений колір.

Усі кімнати мають бути пронумеровані. На зовнішній стороні вхідних дверей кожної кімнати вивішується табличка із зазначенням номера кімнати

та її призначення, а всередині кожної кімнати " на стіні - опис наявного в ній майна: меблів, інвентарю й обладнання).

Меблі, інвентар та обладнання приміщення нумеруються і записуються до книги обліку; яка зберігається у старшини роти, а вогнегасники реєструються начальником пожежної служби частини.

Меблі, інвентар та обладнання закріплюються за приміщенням і без дозволу командира військової частини не можуть переноситися з приміщення одного підрозділу до іншого. Переносити меблі, обладнання ті інвентар з приміщення однієї військової частини до іншої заборонено

У спальних приміщеннях для особового складу або в інших приміщеннях на видному місці повинні вивішуватися на спеціальних щитах розпорядок дня, розклад занять, листки нарядів, опис майна і необхідні, інструкції.

Вивішені в кімнатах (приміщеннях) картини, плакати та інші наочні посібники мають бути в рамках. На вікнах дозволяється вивішувати однотонні фіранки чи штори. У приміщеннях дозволяється тримати квіти.

Шибки у вікнах нижніх поверхів, що виходять на міські вулиці, до визначеної висоти мають бути матові, а вікна — обладнані ґратами.

Вхідні двері до казарми за потреби обладнуються оглядовим вічком, надійним засувом зсередини і звуковою сигналізацією з виводом до днювального підрозділу.

У всіх приміщеннях, що мають водопровід, для пиття води обладнуються фонтанчики, а в приміщеннях, де немає водопроводу, встановлюються закриті на замок бачки з питною водою, які також обладнуються фонтанчиками. Бачки щоденно під наглядом чергового роти прополощуються і поповнюються свіжою питною водою. Один раз на тиждень здійснюється їх дезинфекція. Ключі від бачків зберігаються у чергового роти.

Усі приміщення забезпечуються достатньою кількістю урн для сміття, а місця для куріння — урнами з водою.

Біля зовнішніх входів до приміщень встановлюються пристосування для очищення взуття від бруду та урни для сміття.

Приміщення щоденно прибираються черговими прибиральниками під безпосереднім наглядом чергового роти. Від занять чергові прибиральники не звільняються. Чергові прибиральники повинні вимести сміття з-під ліжок і тумбочок, підмести в проходах між рядами ліжок, протерти підлогу щіткою чи вологою ганчіркою, винести сміття в призначене місце, витерти пил з вікон, дверей, тумбочок, ставниць, шаф та інших предметів, вичистити урни, а в місцях для куріння, крім того, налити в урни воду чи дезинфікувальну речовину.

Чистота приміщень під час занять підтримується днювальними.

Крім щоденного прибирання, один раз на тиждень прибираються всі приміщення під керівництвом старшини роти. Під час такого прибирання вся постіль (матраци, подушки, простирадла, ковдри) виноситься з приміщень,

старанно вибивається і провітрюється. Перед натиранням мастикою підлога старанно очищається від бруду й витирається вологою ганчіркою.

Якщо підлога не натирається мастикою, її миють не менше ніж один раз на тиждень. Мити підлогу, обливаючи водою чи легкозаймистими рідинами й нафтопродуктами, забороняється.

Туалети обладнуються з розрахунку одна кабіна з унітазом (очком) та один пісуар на 10-12 осіб. Туалети слід утримувати в чистоті, своєчасно дезінфікувати, забезпечувати їх вентиляцію та освітлення. Нагляд за їх утриманням покладається на старшин підрозділів, санітарних інструкторів і чергових рот. Інвентар для їх прибирання зберігається у спеціально визначеному місці (шафі).

Зовнішні туалети влаштовуються з водонепроникними вигрібними ямами не ближче 100 м від жилих приміщень, їдалень і пекарень. Доріжки до зовнішніх туалетів уночі освітлюються.

В їдальнях і пекарнях усе обладнання та інвентар утримують у чистоті та порядку; посуд після використання старанно миють, ошпарюють окропом, висушують і зберігають на стелажах чи у спеціальних шафах.

Узимку вікна на даху будівель зачиняються, а влітку відчиняються, але захищаються спеціальними ґратами.

На горищах, у віддалених від димарів місцях, дозволяється зберігати зимові віконні рами. Горища, підвали та сушарні замикаються, запечатуються, ключі від них зберігаються у чергового того підрозділу, на який покладено утримання цих приміщень.

Туалети обладнуються з розрахунку одна кабіна з унітазом (очком) та один пісуар на 10 — 12 осіб. Туалети слід утримувати в чистоті, своєчасно дезінфікувати, забезпечувати їх вентиляцію та освітлення. Нагляд за їх утриманням покладається на старшин підрозділів, санітарних інструкторів і чергових рот. Інвентар для їх прибирання зберігається у спеціально визначеному місці (шафі).

Зовнішні туалети влаштовуються з водонепроникними вигрібними ямами не ближче 100 м від житлових приміщень, їдалень і пекарень. Доріжки до зовнішніх туалетів уночі освітлюються.

Перепланування приміщень, перенесення і розбирання існуючих і спорудження нових будівель, прокладення внутрішніх електромереж, ліній зв'язку, сигналізації та входів телевізійних антен, встановлення тимчасових і побудова нових печей без дозволу квартирно-експлуатаційних органів і органів пожежної охорони забороняється.

Ремонт обладнання, електричних, газових мереж та центрального опалення, проведення газоелектрозварювальних робіт особами, які не мають спеціальної підготовки й дозволу на виконання цих робіт, забороняється.

Ходити строем в ногу в казармі заборонено.

Район розташування військової частини, територія військового містечка й прилеглі до нього вулиці мають бути озеленені, утримуватися в чистоті та порядку, а з настанням темноти освітлюватися. Територія військового містечка огороджується.

Район розташування військової частини для прибирання розподіляється на ділянки між підрозділами. Сміття збирається у контейнери, які закриваються кришками, і регулярно вивозиться.

Контейнери встановлюються на площадці з твердим покриттям. Не менше ніж один раз на тиждень контейнери очищаються і дезінфікуються.

Прибирання території військового містечка проводиться силами добового наряду і виділеними командами у післяобідній час.

Особливу увагу звернути на роль командира взводу з питань утримання приміщень.

III. Заключна частина -5 хвилин

1. Нагадати тему заняття і довести, як досягнута його мета.
2. Відзначити кращих, звернути увагу на загальні недоліки.
3. З'ясувати рівень засвоєння навчального матеріалу.
4. Дати відповіді на питання слухачів.
5. Дати завдання на самопідготовку.
6. Указати час та місце проведення наступного заняття.